

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק/8 995674

בבית הדין הרבני האזורי חיפה

לפני כבוד הדיינים:

רב יצחק אושינסקי – אב"ד

ה המבקש: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד דור שורץ)

נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד אורן ברקן)

הندון: משמרות משותפת – בהתאם להלכה ולאור המגמה המתחדשת

החלטה

בפנינו בקשה בא כוח הבעל למתן החלטה, ונראה כי לא הושגה הסכמה כוללת בין הצדדים, זאת חرف האמור בסיוונה של ההחלטה בבית דין מיום כ"ח בתשרי תשע"ז (30.10.16) כדלהלן:

ובכן, לאור העובדה כי קיים בסיס ראוי להצלחת המשא ומתן, בית דין מקציב לצדדים עוד שבעה ימים לסיום ההתדררות ביניהם.

בבית דין, בהכררו את בא כוח שני הצדדים, סבור כי המשימה אפשרית בהחלט.

הצדדים ידוחו לבית דין בתום התקופה.

במידה ולא תושג הסכמה, בית דין יכריע בסוגיות שלא תושג בהם ההסכמה.

כאמור, התקבלה הودעת בא כוח הבעל כי לא הושגה ההסכמה המיוחלת, וחבל שכך.

לאור האמור, יאמר עתה בית דין את דברו, ولو אמרה זמנית, במקרים מסוימים לפני הרכושי, וחשוב מכך – להסדרי שהות נאותים בין שני ההורים לבנים.

ראשית, נזכיר את עיקרי המחלוקת שבין הצדדים תוך ציטוט טענותיהם מתוך ההחלטה מיום כ"ח בתשרי תשע"ז (30.10.16):

טען בא כוח האישה: אמם בחומר הדעת של האקטואר נאמר כי על האישה להעביר לבעל כ-100,000 ש"ח, אך יש פה טעות, והוא אמרו להעביר לה.

מגיב בא כוח הבעל: יש לבדוק זאת לעומק. נבדק אם לא נפללה טעות, הורות שוויונית והפחיתה מוניות כמשמעותם משותפת.

טען בא כוח האישה: הילד קשור לאמו, אין להטריח את הילד לכמה מקומות, האב פוגש את הילד כמה פעמים בשבוע וככל סוף שבוע שני. על שאר הדברים נוכל להתפשר. באשר לאייזון, לאישה מגיעה יתרה מהבעל. אם נסתדר, לא תהיה כתובה. כן רכוש משותף שmagiv לאישה. כן ממירים של חברת YES.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מגיב בא כוח הבעל: הילד לנ אצל האב, הוא לנ ארבעהليلות במשך שבועיים אצל אביו. על פי התקסир, האב צריך לקבל עוד. הוא יכול להישאר אצל האב עד יום ראשון. הוא גם מבקש עוד לילה אחד [בש']. גובה המזוננות כיום הם 1,800 ש"ח לחודש. ביום המעוון אף ירד בסכומו. נבקש משמרות משותפת ואף הקטנת מזוננות. האב נושא הרבה ושכר דירה [בש'] ולאלו הוצאות עבورو.

מגיב בא כוח האם: לא הכל בסדר כפי שנראה. הבן בגיל שלוש. אף אם לא ניגע במזוננות, לא נסכים למשמרות משותפת. אנו חוששים שהילד יטורטר יותר ושהמזוננות יפחתו.

עד כאן עיקרי טענות הצדדים ההדדיות כאמור בהחלטה שם.

ובכן, לאחר העיון מוחלט כדלהלן:

א. האקטואר שמונה על ידי בית הדין יבחן את עמדת שני הצדדים באשר לטענה כי נפללה טענות בחחות דעתו. הצדדים ימצאו לו עמדתם בתוך עשרה ימים מהיום וUMBOKSH כי ימצא בבית הדין חוות דעת מעודכנת בתחום ארבעה-עשר יום מקבלת עמדתם.

ב. לאחר העיון והפעלת שיקול הדעת, כולל עיון בחומר שבתיק והתרשומות משני הוריהם, בית הדין סבור כי **בנסיבות שלפנינו יש להורות על משמרות משותפת של שני הוריהם על הבן**.

ונבואר הוראה זו:

בעת האחרונה הולכת ורוחת התפישה כי קיימת מעלה גדולה בקביעת משמרות משותפת,
אשר מטילה אחירות הורית על שני הוריהם גם יחד.

ואמנם, בדרך כלל מקובל להציג תנאי סף לקבעה זו, ראו לדוגמה מתוך החלטתו של השופט אסף זגוריא מבית המשפט לענייני משפחה בטבריה (חמ"ש 12148-04-10 ס' ג' נגד ע' ג'), שכתב כמה כללים מרכזיים למשמרות משותפת (סעיף 57):

בפסקין דין לעיל נקבע ונזהר ונקבע כי על פי הספרות המקצועית, המחקרים וחותם דעתם של המומחים אלה הם התנאים המרכזיים למשמרות משותפת (אשר אינם מהווים רשיימה סגורה):

- א. מסוגלות הורית טוביה דומה או שווה של שני הוריהם.
- ב. רמה גבוהה של שיתוף פעולה בין הוריהם וטיב התקשרות ביניהם.
- ג. רצון הילד.
- ד. מעורבות רבה של שני הורים בחיי הילדים.
- ה. קיומו של קשר טוב ותקין בין שני הורים לבין כל אחד מהילדים.
- ו. מגורי ההורם בסביבות זה לזו, ותפיסה הילדים את שני הבתים כתבים מרכזיים בחייהם.

ברם, כמדוברני שלמעשה הדבר לא נדרש בכל מקרה, ואבאר הדברים.

מהוותה של "משמרות"

התפיסה הותיקה גרסה כי עניין המשמרות הוא בעל משקל רב, ולכך התחבטה ריבות בשאלת ההורה המשמרן. ברם, **בהתאם לתפיסה המתחדשת, מעמד המשמרות הוא סמלי** בעיקר. **תפישה זו אפשר למוצה בעקרונות ועדת שנית וכן ראה מאמרו של ד"ר יואב מאוז"ה – "אכיפה**

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

של הסדרי ראייה". (ד"ר מאוז"ה הוא מרצה לדיני משפחה, הקרייה האקדמית אונו, ועמית במכון זילינגר בירושלים. מאמר זה חולק לדיניים ושופטים, במסגרת ימי השתלמות משותפים, במסגרת הרצאות של ד"ר מאוז"ה בנושא "הפונקציה של המשמרות בדין הישראלי - מושג יסוד או מונח חלול". מאמר זה מבוסס על הרצאה אחרת שננתן ד"ר מאוז"ה בכנס "הסדרי הורות בהליכי גירושין", בעקבות דוח' ביניים של ועדת שנייט", כנס שנערך במכילת נתניה בתאריך 25.11.08).

להלן יובא ציטוט מתוך מאמרו זה באשר לתפיסת עולמו בעניין משמרות הילדים:

עם זאת, קביעת המשמרות היא קביעה של סטטוס אשר אינה נושא עמה תוכן רב. עיקר מעמד ההורים נבע מפטורופסותם, ולא משאלת המשמרות. למעשה, חובות זוכויות ההורים בוגדים לילדיהם נקבעו בחוק הנסיבות המשפטית והאפוטרופסית, אשר מפרט בהרבה את חובות זוכויות ההורים (סעיף 15 לחוק הנסיבות המשפטית). חוק זה קובע במפורש כי שני ההורים הם האפוטרופוסים הטבעיים של ילדיהם, דבר שאינו מושפע משאלת המשמרות (סעיף 14 לחוק הנסיבות המשפטית).

ההוראה המשמרן אמונה וכי להטבות סוציאליות שונות בגין היותו הורה משמרן (כדוגמת הנחה בארונונה, קצבה מהabitוח לאומי וכדומה), אך מבחינה חלוקת האחריות בין שני ההורים, העובדה שהורה אחד הוא משמרן וההוראה השני אינו משמרן, אינה נשאת עמה השלכות משפטיות, בדמות סמכויות יתר של ההוראה המשמרן בוגדים לטיפול הילד. לפיכך אין למעשה משמעות מהותית לעובדה כי הורה אחד הוא משמרן וההוראה השני אינו משמרן.

דברים ברוח דומה קבעה אף ועדת שנייט בדו"ח הביניים שלו, שם נקבע כי יש לדאוג כי שני ההורים יملאו את אחריותם ההורות, בלי קשר לשאלת המשמרות. למעשה הועודה ביטלה את מושג המשמרות כליל.

אם נקבל את עיקר דבריו (דבר שאין מוכרע אצלי עדין באופן מוחלט, ויש עוד לבדוק עיקרון זה והנחה זו ברבות השנים ולגבש عمדה מוחלטת יותר), מכל מקום, בנקודת אחת הנני חלוק על האמור בדבריו.

אף אם נזאת מנקודת הנחה כי המשמרות היא בעיקר מושג "חלול", עדיין אין לכך כדי להסיק כי יש לבטל מושג זה ולדבר רק על החזקת והמצאות הילדים, אלא אדרבא, יש למנף סטטוס זה של "משמרות" לצרכים מעשיים חיוביים. יש לאתגר את ההורים (אלו השואפים לקבל משמרות) להוכיח את היכולות שלהם באשר לטיפולם בילדים ובאשר לנromoול הקשר הבסיסי עם הצד השני בענייני הילדים, כדי שיוכו לקבל המשמרות משותפת. תואר זה של "הוראה משמרן" חשוב אף מצד הסמלי שלו. גם הורים וגם ילדים (ובניזון דן – הילד) צריכים להרגיש שווון בקשר ההורי ובנטול ההורי, ללא קבלת מסר או תחושה שהורה זה שווה יותר או פחות.

לענ"ד אם נקבל עיקרון הנחה זו, סוגיית המשמרות היא בעיקר סמלית, כאשר עניין החזקת הילדים בפועל (מקום הימצאותו הפיזית של הילד) נמדד בהתאם לטובה הילד ובהתאם לכללי ההלכה בעניין זה, הנמדדים בעיקר לפי טובת הילד.

משמרות ילדים על פי דעת תורה

נציין כי בהלכה אין מושג של "משמרות" אלא רק החזקה הילדים בפועל, עניין שנקבע בכללים מסוודרים, אשר מהותם היא טובתם של הילדים. ונבאר כיצד פירות.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

טובת ההורם או טובת הילד?

כידוע, הדיון ההלכתי בדבר החזקת ילדים אינו נסוב סביב זכות האב או זכות האם, אלא סביב טובת הילדים.

כך כתב המהרשד"מ (שו"ת חלק אבן העוזר, סימן קכג):

כללא דמילתא, כי כל זכות שאמרו 'הבת אצל האם לעולם', בזכותה דברו ולא בזכות האם, וכן בגין עד שיש, בזכות הבן דברו ולא בזכות האם, בגין עד שיש בזכותו דאיתיה ניחאה ליה. אם כן, כל שיראה לאב או לאפוטרופוס שהוא חוב לבן או לבת, הרשות בידם, שיכולם לומר לאם מה שאמרו שהבת אצל לא אמרו אלא בזכות הבית, והנה אלו רואים שה חוב הוא לה שתעמדו אצלך.

הרי שהסיק באופין ברור כי מה שעומד לניגוד עניינו היא טובת הילד, ולא טובת הוריו של הילד. ועוד הוסיף שם המהרשד"מ:

אלא על כוורתך יש לך לומר שחכמים דברו על הסתום. אמן אם יראה בעין שתקנת הבית אינה להניחה אצל האם, ודאי ואין ספק שיש כח בבית הדין לראות על תקנתה.

וכן כתב המבי"ט (שו"ת חלק ב סימן סב):

למදנו מכאן שהגדלת הבית אצל האם שתלמוד לה אומנות נשים וצניעות דרך נשים, ואם כן אפילו נתרצית האם לחתן לאב – חייב להחזירן כשתרצה היא להחזירן לביתה, כי מה שאמרו הבית אצל האם, לא בשביב קירוב ואהבת האם לבת יותר מן האב נגעו בה, אלא לתקן הבית שתלמוד דרך נשים עם האם כדאמרן, ואם כן מה לי שנתרצית לתחנה לו אז וחזרה ונתרצית לקחתה אצלה, או שהיתה אצלה מקודם.

לדבריו, משמורות הילדים אינה נקבעת על פי הקשר שבין הילד להורה, אלא טובת הילד גרידא היא המנחה בקבלת החלטתה (ועינן שורת הדין כורך ט عمודים צד-קג, מאמרו של הגרא"י גולדברג שליט"א, שדין זה של בית אצל האם הוא רק תקנה ולא מעיקר הדין, ואחת ההשלכות מקביעה זו, שאחר הגירושין האב זכאי להחלטת דבר חינוכה של הבית ולא האם, אף שהבת בפועל אצל האם. עיין שם ראיותיו בהרחבה).

כן מzion להלכה גם בפסק דין רבנים (חלק א עמוד 66), שם הדגישו:

החזקת הילדים אינה שאלה של זכות האם או זכות האם כי אם טובת הילדים והיא הקובעת, ולכן אם בית הדין רואה שטובת הבן הוא שייהיא אצל האם גם לאחר גיל שש, משאים אותו ברשות האם והאב חייב במזונתו.

ועוד רأיתי בפדר"ר אחר (חלק א עמודים 176-177), שם עסקו בעניין אב, בעל המשמורות על הילד, המעניין לצאת לחו"ל לתקופה מוגבלת והאם מסרבת לכך בטענה שזה מרוחיק ממנה את הילד למשך אותה תקופה, והזיכרו בין השאר את טובת הילד מול טובת ההורה, וכך כתבו:

ועוד, בשעה שעומדת לפניינו השאלה מה להעדיף, את זכויות האם או טובת הילד, ודאי שטובת הילד קודמת. ובעובדת שלפניינו יש מקום לחושש שהעברת הילד לטיפול האב לטיפול האם ואחר כךשוב לטיפול האב, ישפייע לרעה על יציבותו הנפשית של הילד, דבר זה משמש אפוא נימוק נוסף לא להוציא את הילד מיד האב למשך חדשני העדרו מן הארץ.

וכך ביאורו את הדברים בפדר"ר (חלק א עמוד 157):

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

והסביר הדברים הוא, כי ההלכות בדבר החזקת ילדים אין הלוות בטובת ההורים, אלא הלוות בטובת הילדים, אין הבת חפץ לזכויות אב או אם. אין כאן זכויות לאב או לאם, רק חובה עליהם ישן כאן, שהחובים הם לגדל ולהנוך את ילדיהם. ובבואה בית הדין לקבוע בדבר מקוםו של הילד, בדבר המגע ביניהם ובין הוריו, רק שיקול אחד נגד עניינו והוא, טובתו של הילד אצל מי תהיה ובאיזהו אופן תהיה וכך.

ועיין גם בפ"ר (חלק ג' עמוד 358) שם כתבו כך:

אולם לפי האמת אין כאן כלל מקום לטענת אונס על הסכמתה [...] דכל הנדון הוא רק מה שהוא לטובת הבת. ואם נדון דין טובת הבית היא שתיהיה זמנה של ששת החודשים הנזרים לעיל אצל האב, כפי שקבע בית הדין בפסק הדין המעורער – לא צרכיהם כלל להסכמה האם, וכיול בית הדין הדן בדבר לקבוע לכך נגד הסכמתה. ולהפק: אם טובת הבית הייתה דורשת שתאה אצל האם אף בששת החודשים האלה – לא היה משנה הדבר אף אם הייתה מודה שננתנה הסכמתה מרצון שתאה אצל האב, אם אחר כך מסכימה לקבל לרשותה, שכדין מקום החזקת הילדים אינה שאלת זכות האם או זכות האב אלא טובת הילד קובעת.

וראה עוד בספר פסקיים וכתבים לגרא"א הרצוג זצ"ל (שו"ת ابن העוז עמוד תקכט) שכותב כך:
"צד הטוען מצד הבעל שלא מצינו בפסקים שבעניינים הללו מתחשבים ברוחנות על ההורים [...]".

ועיין עוד בפ"ר (חלק יא עמוד 368) שם סיכמו את הדברים, וכותבו בין השאר:

כעת נחזי לנו אם יש ממש בנימוקים אלו של המערערת. כלל גדול הוא בהלכה היהודית מדור דור, ויסוד מוסד הוא בבית הדין בארץ ישראל כי כל שיקול והחלטה בנוגע לקיום החזקה הילדים חייב להתבסס על מה שהוא טוב יותר לילדים, כמו שהביא הרמ"א באבן העוז (טמן פ"ב סעיף ז) בשם מהר"ם פאדוואה: דוקא שנראה לבית הדין שטוב לבת להיות עם אמה. אבל אם נראה להם שטוב לה יותר לישב עם בית אביה, אין האם יכולה לכוף שתיה עמה.

ועוד הוסיף:

כל זה מtabסס על שו"ת הרשב"א המიוחסות לרמב"ן שכחוב (בסוף סימן לח):
ולעלם צריך לדקק בכלל הדברים אלו אחר מה שיראה בעניין בית הדין בכל מקום ומקום שיש בו יותר תיקון ליתומים, שבית דין אביהם של יתומים לחזור אחר התקנון.

ועוד:

וכן הוא דעת הרא"ש בתשובות (כלל פ"ב סימן ג') כשיתר הרמב"ן. והוא כלל גדול בהלכה ובפסקים שונים כגון הרדב"ז (בחילק א' סימן קנו) שכחוב: כלל דמלתא: הכל תלוי בראות בית הדין באיזה מקום יש תקנה לילד יותר, וכך מהביא דבריו בפתח תשובה (באבן העוז סימן פ"ב ס'ק ז) וכו'.

וכן הוסיף:

וככל גדול זה כבר קבע מהר"ם פאדוואה כנ"ל, וכן כתב בשו"ת משפט שמואל (סימן ז') בה סומך על דברי המיויחסות לרמב"ן, שיש כוח ביד בית דין להוציא ולתת היתום למי שימצא שזה לטובת הילד, וזהו מה שאמרו מה כה בית דין יפה וכו'.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ויסכמו ביחס לנידון שלפניהם:

ברור אפוא שגם בבית הדין האזרוי בת"א כל שיקוליו והחלטותיו בקביעת מקום החזקה של הילדים מובוסים על מה שנראה בעיניהם שהוא טובתם של הילדים, ללא כל שיקול אחר, באשר זהה ההלכה של תורה ישראל, וכן נהגו בבית הדין ומורי הוראה בכל דור ודור, לשקו על תקנת הילדים וטובתם בלבד, וזה שעומד תמיד נגד עיני בית הדין בישראל.

הרי שעל פי דעת תורה, כל הדיון בשאלת החזקת הילדים אינו סביב ההטבות של ההורה המשמרן וכך, אלא רק סביב טובת הילד עצמו.

בית דין קובע מהי טובת הילד

בעניין השאלה מהי טובת הילד, אין כלליים קבועים, ומתפקידו של בית דין להכריע בשאלת זו על פי הנתונים העומדים לפניו - בכל מקרה לגופו.

עיקרונו זה של טובת הילד ותפקידו בה"ד בקביעת טובתו זו, מובא מפורשות גם ברמ"א על השולחן ערוך (ابן העוזר סימן פב סעיף ז' בשם המהרה"ס פדוואה סימן צג, בקשר לדין בת אצל האם): "ודוקא שנראה לבית הדין שטוב לבת להיות עם אמה, אבל אם נראה להם שטוב לה יותר לישב עם בית אביה, אין האם יכולה לכוף שתהיה עמה".

בן מובא מפורשות גם בפתחי תשובה (שם ס"ק ז' בשם הרודב"ז), שהכלל בזה הוא שהכל תלוי בראות בית דין באיזה מקום טוב יותר לילד.

ענין טובת הילד מובא גם ברמ"ב (תשוכות המיווחסות, סימן לח), שכותב בנידון מקום של הילדים (בן ובת אצל מי): "לעתום צורך לדדק בדברים אלו אחר מה שיראה בעניין בית דין בכל מקום ומקום שיש בו יותר תיקון וכו' לחזור אחר תיקונן".

ביאור בדברי הרמב"ן הנ"ל מובא גם בתשובות דרכי נועם (שאלתנו), וכך כתוב:

כי חכמי התלמוד אמרו על הסתום, דסתם דמילתא הבת אצל האם, והבן גם כן בקטנותו, ואחר כך עם האב וכו' שככל זה תיקון הولد על הסתום, אבל אם ראו בית דין שאין בזה תיקון אלא אדרבא קלקל, מחוירין אחר תקנתן כפי ראות עניין הדיינים. וכל הפסיקים הסכימו לזה שהכלול תלוי כפי ראות עניין בית דין מה שהוא תיקון לוולד.

הרי שאין כלל קבוע בדבר מקום הילדים, אלא ישנו רק כלל קבוע (זה המובא בגמר ובסע"ע) התקף רק בהעדר הכרעה אחרת על ידי בית הדין.

עליה מכל האמור שהוא אכן תפקידו של בית דין לקבוע מה היא טובת הילד בעניין משמרתו וחזקתו. בדרך כלל בית הדין מתייחס בהחלטתו אף על דוחות גופים מקצועיים הבוחנים את טובת הילד, אך נציגים כי גופים אלו משמשים רק כלי-עזר בבית דין בקבלת החלטותיו, ואינם "המילה האחורה" בקביעת טובת הילד או באשר להסדרי השהות וקביעת המשמרות. אף בתיק זה, בית הדין כבר אמר את דברו בעבר באשר לקביעת הסדרי השהות בין ההורים לבן, בהתאם לטובתו של הבן, שנשקלה על פי הנתונים שבפני בית הדין.

מסקנת הדברים בתפיסה ההלכתית

נמצאנו למדים מכל האמור כי עיקר העניין בהלכה הוא מקום הימצאותם של הילדים, המקום הפיזי, האם יש להעדיף שיימצא אצל האב או אצל האם, והחלוקת בין בניו ובנותו, הכלול

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בהתאם לטובת הילד ושייקול דעת של בית הדין. ברם, סוגיות ההגדורה של "משמעות" אינה בכלל זה, כל עוד זו הגדורה רשמית המכילה בתוכה אפשרות לקבלת זכויות וכד' לטובת ההורה המשמרן, אך אינה מעניקה שום משמעותו לטובתו של הילד עצמו מעבר למקום הימצאותו הפיזית.

מן הכלל את הפרט – ביחס לנידון שלפנינו

לאור התפיסה ההלכתית שהוצאה לעיל ולאור התפיסה המוחודשת במושג המשמות, לפיה אין ב מבחנן המציגות ממשמעות זהה, כמתואר לעיל מата ד"ר יואב מאז"ה (תפיסה שכאמור, עדין צריכה עיון ובבחינה מדויקת), קל להבין כי יהיה ניתן להחילה אף ללא תנאי הסף המקובלים המציגים לעיל, כגון קשר ענייני בין הורים באשר לצרכיו הילדים, שהרי מילא אין כל משמעות מהותית להגדורה זו, ואדרבא, קביעת משמות משותפת תאלץ את שני הורים לקיים קשר בסיסי סביר בשאלת צרכי הילד, בודעם כי אילולא זה, הגדרתם כהורה משמרן מוטלת בספק. ההכרה של שני הורים וכן של הבן שקיים שוויון סמלי בין הורים, עשויה רק להטיב עם משפחה זו.

כך שנאמר ונאמר כי בניגוד למקובל, לא הקשר הבסיסי הקשור בין הורים בענייני הילדים הוא המוביל לקביעת המשמות, אלא קביעת המשמות תוכרע על פי טובת הילדים, וקבעה זו עשויה להוביל לחבר בסיסי זה.

לאור האמור, בית הדין קבע כי משמות הבן המשותפת תהיה משותפת לשני הורים.

החלטה זו נשענת ונסמכת אף על האמור בתסaurus שירוטי הרוחה [...] מיום 15.8.18, בו משבחת עו"ס הרוחה את שני הורים על תפוקdom הטוב כהורים מטיבים לילד. עוד נציין כי בתסaurus הנ"ל כתבה עו"ס הרוחה כי הקשר של הבן עם אביו משמשותי ביותר, מקדם ומיטיב, והוסיפה: "אין ספק בכך שהמצב הרצוי הוא נוכחות מלאה של שני הורים עבור בנים", ובית הדין סבור כי הגדרת המשמות כמשמעות חזק את נוכחות שני הורים עבור בנים.

כמו כן, נשענת ההחלטה זו למשמעות משותפת על התרשומות בית הדין לטובה משני הורים, כבעל מוטיבציה גבוהה לפעול לטובתו הילד, ואף הגדיל האב ועשה מעשה – חרף מגורי הקבועים ב[בנ'] (מקום מגורי הצדדים המשותפים), שכר דירה במלון [ש'] שבסמכות לישוב [...], כדי לשווה עם הבן אף באמצעות השבוע, ובית הדין כבר שיבח פעולה זו בעבר במסגרת החלטתו מיום ה' באדר ב' תשע"ז (15.3.16) באמרו:

נציין כי בנסיבות תיק זה, האם התרחקה עם הבן מאזור מגוריים ב[בנ'] לישוב [...], ואין סיבה כי טובת הילד והסדרי הראייה שלו עם אביו ייפגעו בשל כך. בית הדין אף מוצא מקום לשבח את האב המוכן להשיקע מכיספו ומזמןנו בשכירות דירה באזורי מגורי האם, כדי לחזק את הקשר שלו עם הקטין, ורואה בכך רק ברכה לבן.

ההחלטה זו באשר למשמעות המשותפת היא זמנית בשלב זה, ותיבחן בהמשך כמקובל בהתאם להתחווויות הרלוונטיות שבתיק.

ג. **למרות האמור בקביעת משמות משותפת, בשלב זה בית הדין לא ישנה את גובה המזונות שנפסקו.**

ד. **הצדדים יתגרשו כפי שנקבע בהחלטה מיום כ"ח בתשרי תשע"ז (16.10.16), והगט יסודר במועדו ביום ח' בכסלו תשע"ז (8.12.16).**

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ה. כאמור בהחלטת בית הדין מיום כ"ח בתשרי תשע"ז (30.10.16), שני הצדדים קיבלו בקנין פסיקת הכתובת על פי שיקול דעת בית הדין, ככל שתימצא חבות. לאור הנ"ל, יקבע דין בכתובת לאחר הגירושין, וככל שתוגש בקשה מתאימה מאת הצד המעווני לאחר סידור הגט.

ו. על הפרק נותרה בקשה האב כי האם תסייע יותר את הילד במסגרת הסדרי הראייה וכן הרחבת הסדרי הראייה, דהיינו שהבן ישאר אצל האב עד יום ראשון וכן שישנה האב עודليل אחד [בש'] עם הבן. האם תובעת השבת רכוש (כולל ממיריים). באשר לסוגיות אלו, שני הצדדים יביעו עמדותיהם ומשאלותם באופן מוקדק ופרטני – על גבי שני עמודים בלבד, בתוך ארבעה-עשר ימים, ובית הדין ישköל עמדתו, ככל שיוכל ללא קיום דין נוספת.

ככלל, עמדת בית הדין העקרונית היא שאין מתחת למסגרת הגיאוגרפי לחבל בהסדרי ראייה תקניים ומקובלים בין הורים לילדיהם, וכל שכן שלא האב הוא זה שגורם בפועל לריחוק הפיזי בין לבן. לא מתקבל על הדעת כי הבן הוא זה ששילם את המחיר בגין הריחוק הפיזי והגיאוגרפי שנוצר בין ההורים.

ז. בית הדין עוד לא אמר נואש מסיום המחלוקת בהידברות מכובדת בין הצדדים, ואם תושג הסכמה, בית הדין יברך על כך. אם ההסכמות שיושגו לא יעלו בקנה אחד עם האמור לעיל, בית הדין ישköל לבטל החלטותיו ולהכפיפם להסכמות שיושגו.
ניתן לפרסום בהשמטה פרטים מזוהים.

ניתן ביום כ"ב במרחשון התשע"ז (23.11.2016).

הרבי יצחק אושינסקי – אב"ד